

27 april 2019

Betreft: Onderzoek Kerkuil

Frank Erkelens
van Gemertweg 20
5455 GB Wilbertoord

Geacht college,

Ik zal mij bij deze eerst even aan u voorstellen:

Mijn naam is Leo Daanen en ik ben voorzitter van vereniging vogelwacht "de Maasheggen" in Beugen.

Als vogelwerkgroep beheren wij al meer dan dertig jaar een groot aantal kerkuil, steenuil en diverse andere nestkasten.

Ik ben woonachtig in Beugen, wij als werkgroep zijn vrijwilligers bij Brabants Landschap en Staatsbosbeheer.

Van het Brabants Landschap, die ook de kerk en steenuilen coördineren, krijgen wij ook de nestkasten voor kerk en steenuilen.

Verder ben ik ook ringer en ring diverse vogels voor onderzoek zoals:

Roofvogels en uilen, spreeuwen, boerenzwaluwen, huiszwaluwen in deze regio, maar ook ooievaars in Brabant en Limburg.

Naar aanleiding van een telefoontje van dhr. Erkelens (Frank), wonende te Wilbertoord ben ik op 17 april samen met Frank naar de woonbestemming Gemertweg 20 Wilbertoord gereden.

Frank Erkelens heeft dit pand gekocht en heeft door het bedrijf Tritium advies een ecologisch onderzoek laten doen.

Uit dit onderzoek bleek dat er sporen aanwezig waren van een kerkuil, die in de open veldschuur aanwezig zou zijn.

Na onderzoek blijkt dat de kerkuil er inderdaad geweest is, maar niet meer aanwezig is, of er nog komt.

Er ligt een stapel oude tempex platen op de balklaag in de oude veldschuur, waar een kerkuil een slaapplek heeft gehad.

Vandaar de vele (oude) braakballen die op en achter de platen en ook wat op de grond lagen.

Bij Kerkuilen die een broedsel hebben is het vaak zo, dat het vrouwtje de eieren bebroed en het mannetje niet in de kast aanwezig is.

Het mannetje zorgt in de nachtelijke uren voor prooi en brengt deze naar het vrouwtje, die door blijft broeden.

Overdag slaapt het mannetje elders, dat kan in een boom, maar vaak is dit in een holte, op een donkere plek, of in een andere nestkast.

Zoals op de van Gemertweg 20 in Wilbertoord, daar heeft de kerkuil op de oude tempex platen in de open veldschuur geslapen.

Bovenop de tempexplaten net onder het dak is het ook redelijk donker en rustig namelijk.

Dhr. Frank Erkelens heeft contact opgenomen met het Brabants Landschap, om verder advies in te winnen en gevraagd of zij hem verder konden helpen.

Het Brabants Landschap heeft hem doorverwezen naar mij en zo zijn wij dus met elkaar in contact gekomen.

Frank heeft mij nu gevraagd om hier een onderbouwend rapport over te maken en evt. een kerkuil nestkast te plaatsen.

Op het moment wij daar waren kon Frank niet in alle bijgebouwen, omdat hij geen sleutel had op dat moment.

Ik heb Frank op 17 april dus het volgende voorstel gedaan:

- We spreken een datum af voor een tweede bezoek en jij zorgt voor de sleutels van de bijgebouwen.
- We onderzoeken dan eerst alle stallen en bijgebouwen, of daar een kerkuil aanwezig is, maar dat was al duidelijk.
- Ik breng een kerkuilen kast mee en die plaatsen we dan meteen in de oude veldschuur.
- Ik maak diverse foto's van de bijgebouwen, braakballen, veldschuur en kerkuilen kast.
- Dan maak ik een verslag met mijn bevindingen/waarnemingen en foto's.
- Later bij de bouw van de nieuwe schuur, maken wij meteen in die nieuwe schuur een gat in de wand naar buiten en plaatsen aan de binnenkant dan ook een meteen een nieuwe aangepaste kerkuilen kast.
- De kerkuil kan dan in de nieuwe kast en de oude (in de veldschuur) halen we dan later weer weg.
- Dan kan achteraf evt. de oude veldschuur afgebroken of gerenoveerd worden, net wat de eigenaar ermee wil.

Bezoek twee:

Na telefonisch overleg hebben we een nieuwe afspraak gemaakt en wel op vrijdag 26 april 17.00 uur.

Aanwezig was ook de huidige eigenaresse van het pand met sleutels en ook Frank en ik.

Met eigenaresse heb ik, omdat Frank ietsje later was, eerst de stallen allemaal bekeken op aanwezige sporen van de kerkuil of andere soorten en bijbehorende foto's gemaakt.

Daarna samen met Frank wederom de open veldschuur bekeken, op aanwezigheid van kerkuil en of andere soorten.

De kerkuil was wederom niet aanwezig, ook hier foto's gemaakt als bijlage in dit rapport.

Daarna hebben we meteen de door mij meegebrachte kerkuilen kast opgehangen in de open veldschuur (zie ook foto's).

Rapportage

Eerder heb ik ook twee gevallen gehad (Wanroij en Sambeek) waarvoor ik benadert ben om een rapportage te maken, over het stilleggen van bouwwerkzaamheden wegens de aanwezigheid van Steenuilen.

Deze op verzoek van ODBN te Cuijk, Brabants Landschap en eigenaren van de betreffende panden.

Zo ook nu heeft Brabants Landschap Frank Erkelens doorverwezen naar mij.

Ik heb op verzoek van Frank ook dit op mij genomen en hier een nestkast geplaatst en dus ook onderzoek gedaan.

Bij deze mijn rapportage voor wat betreft het onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, zoals de kerkuil.

Conclusie

Aanwezigheid van braakballen en poep sporen van kerkuil (ook wel krijstreden genaamd) waren aanwezig.

Echter poepsporen ofwel krijstreden genaamd, blijven altijd aanwezig, mits deze niet door regen eraf gespoeld worden.

Dus met andere woorden, aanwezige krijstreden kun je niet als bewijs gebruiken dat er een kerkuil aanwezig is, wel dat deze aanwezig is geweest !

Zo is het idem met de aanwezigheid van braakballen, oude braakballen wil zeggen dat er een kerkuil is geweest !

Een braakbal bestaat uit onverteerde voedselresten zoals, muizenharen, wormharen, botjes enz.

Verse braakballen van een kerkuil zijn glanzend zwart en wat blinkend, verouderde braakballen zijn dof en grijskleurig.

Dit komt omdat een verse braakbal in een soort van slijmvlies zit en daardoor makkelijk uit te braken is.

Hierdoor blinkt deze iets of wat en is dus zwart van kleur, een kerkuil braakt zowat elke dag 1 of 2 braakballen uit, soms ook een dag geen braakbal.

Conclusie is dat er op het moment van beide onderzoeken geen kerkuil aanwezig was, die dus in de schuur zat of weg vloog tijdens onze aanwezigheid.

Maar ook dat er op moment van beide onderzoeken geen verse braakballen aanwezig zijn, dus deze er ook niet (meer) is of komt.

Afgesproken is dat de veldschuur dus blijft staan totdat de nieuwe loods/schuur klaar is.

Dan in de nieuw te bouwen loods meteen een gat in de wand maken en een nestkast aan de binnenzijde schuur plaatsen.

Daarna kan de oude veldschuur of afgebroken, of gerenoveerd worden.

Wat de eigenaar zelf wil, of wat er hierover afgesproken is.

Nestkast

Er is gesproken over twee nestkasten plaatsen en of een nestkast in de boom achter de veldschuur.

Echter twee nestkasten op 1 perceel heeft totaal geen zin.

Het territorium van een kerkuil is dermate groot dat twee nestkasten plaatsen geen zin heeft.

Een nestkast voor een kerkuil in een boom is niet gebruikelijk, deze worden maar zelden gebruikt is de ervaring van vele werkgroepen. In een boom plaats je nestkasten voor de steenuil, (meestal) niet voor de kerkuil.

Een kerkuil is een echte hol, of donkere ruimte bewoner en zit veel liever in een schuur of in een gat in een schuur.

In Engeland noemen ze de kerkuil niet voor niets "Barnowl" ofwel Schuuruil letterlijk vertaald.

In Nederland kwam deze veelvuldig voor in de donkere ruimtes van toen nog open kerken, vandaar kerkuil in de Nederlandse benaming. De kerken zijn later bijna allemaal (vogel)dicht gemaakt wegens duiven overlast.

Bijlagen

In de bijlagen de gemaakte foto's ter bevestiging van mijn onderzoek(en) en tevens als bewijs materiaal.

Bij de foto's een bijschrift waar de foto is gemaakt of waar het om gaat.

Mochten er naar aanleiding van dit rapport nog vragen zijn, dan kunt u mij telefonisch of via mail benaderen.

Met vriendelijke groet,

Leo Daanen.

Vereniging vogelwacht "de Maasheggen"

P/a

Leo Daanen

Weerkamp 1

5835 BJ Beugen

0485-362161

06-12871885

leodaanen@freeler.nl

Bijlage 1: Frank Erekelens van Gemertweg 20 Wilbertoord.

Stal 1. Op balken muren en vloer, geen krijtsporen/poep of braakballen aanwezig.
Dus in deze stal zijn geen kerkuilen aanwezig, of aanwezig geweest.

Bijlage 2: Frank Erekelens van Gemertweg 20 Wilbertoord.

Stal 2. Ook in deze stal geen aanwezige sporen van braakballen of krijtstrepen/poep.
Dus ook in deze stal geen kerkuil aanwezig of aanwezig geweest.

Bijlage 3: Frank Erekelens van Gemertweg 20 Wilbertoord.

Stal 3. Ook in deze stal geen aanwezige sporen van braakballen of krijtstrepen/poep.
Dus ook in deze stal geen kerkuil aanwezig of aanwezig geweest.

Bijlage 4: Frank Erekelens van Gemertweg 20 Wilbertoord.

Schuur/garage. Ook hier geen aanwezige sporen van de kerkuil.

Veldschuur/ open loods

Stapel tempex platen waarop enkel oude braakballen liggen.

Een plek waar een kerkuil een slaappleats heeft gehad.

Veldschuur/ open loods

Nieuw geplaatste kerkuil kast, rechts in de bovenhoek.

Veldschuur/ open loods

Oude grijzige braakballen.
Verse braakballen zijn zwart en glanzend.

P.a.
Leo Daanen
weerkamp 1
5835 BJ Beugen
tel. 0485-362161

21 mei 2019

Betreft: Onderzoek Kerkuil (aanvulling)

Frank Erkelens
van Gemertweg 20
5455 GB Wilbertoord

Geacht college,

Naar aanleiding van een telefoontje van dhr. Erkelens (Frank), wonende te Wilbertoord heb ik een aanvulling gemaakt op het rapport van 27 april jl.

De vraag van uw kant is, of de bomen in het inrichtingsvoorstel erfbeplanting niet hinderlijk is voor de kerkuil. Als de nestkast in de nieuw te bouwen loods/schuur, boven in de voor/achtergevel geplaatst zal worden, zal de erfbeplanting geen belemmering zijn voor de kerkuil.

Sterker nog, een kerkuil heeft juist graag beschutting in de buurt. Als een kerkuil de kast verlaat, is dat bijna altijd 's nachts, omdat het namelijk nachtdieren zijn. Als de kerkuil overdag of in de schemering de kast verlaat, dan wordt deze vaak meteen belaagd door kauwen, kraaien, eksters, merels enz. omdat zij de kerkuil als vijand zien.

De kerkuil zal dan zo snel mogelijk beschutting zoeken en vaak is dat in een dichtstbijzijnde boom.

Als voorbeeld heb ik een kopie van het erfbeplanting voorstel gemaakt en hierop aangegeven waar de kast zou kunnen komen hangen in rood (met pijl). In blauw heb ik de uitvlieghoek aangegeven en deze is meer dan voldoende voor een kerkuil.

Een boom die dichtbij de invliegopening staat kan zelfs dienen als aanvliegpunt, om eerst te overzien of het veilig is en vandaar uit de kast in te vliegen.

Ik ken locaties waar een boom pal voor de invlieg opening staat (takken 2 meter vanaf de gevel) waar de kerkuil gewoon al enkele jaren in de kast zit.

Hopelijk is deze toelichting/aanvulling duidelijk vormgegeven, mochten er alsnog vragen over zijn dan verneem ik die graag van u. Zie de bijlage ter verduidelijking van het beplanting voorstel.

Met vriendelijke groet,

Leo Daanen.

Vereniging vogelwacht "de Maasheggen"

P/a

Leo Daanen

Weerkamp 1

5835 BJ Beugen

0485-362161

06-12871885

leodaanen@freeler.nl

Bijlage:

Kopie Inrichtingsvoorstel met erfbeplanting.

Met aanduiding waar de kerkuil kast geplaatst zou kunnen worden.

Als voorbeeld heb ik de voorgevel genomen, maar het zou ook in de achtergevel kunnen.

In rood met pijl aangegeven waar de kast komt te hangen.

In blauw heb ik aangegeven wat de uitvlieghoek is.

